

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.н. Красимир Тодоров, ВУЗФ

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.8. Икономика

докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“

Автор: Мурат Айтимур

Тема: „Financial aspects of the construction sector in Turkey –
a review of current and future trends“

Научен ръководител: проф. д-р Юлия Добрева

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 129/20.03.2024 г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси проф. д.ю.н Борис Велчев съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Financial aspects of the construction sector in Turkey - a review of current and future trends“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“. Автор на дисертационния труд е Мурат Айтимур – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси и застраховане“ с научен ръководител проф. д-р Юлия Добрева.

За настоящата процедура докторант Мурат Айтимур е предал следните материали, които включват документи по представен опис:

1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
2. Автореферат към приложения дисертационен труд на български и английски език
3. Справка за изпълнението на минималните национални изисквания
4. Копие от статии/доклади, публикувани в неререферирани списания с научно рецензиране.
5. Списък на публикациите на докторанта
6. Резюме на публикациите на докторанта
7. Декларация за оригиналност и достоверност
8. Автобиографична справка

За целта на изпълнението на минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, докторантът е приложил 1 бр. дисертационен труд и 3 публикации, публикувани в неререферирани списания с научно рецензиране.

2. Кратки биографични данни за докторанта

От представената автобиографична справка става ясно, че Мурат Айтимур притежава подходящ образователен и достатъчно интензивен професионален опит в областта на неговото научно изследване. Накратко, бакалавърска степен от Университет Фират и магистърска степен от държавния университет в Баку, и при двете образователни степени Инженерен факултет, направление Строително инженерство. Налице е над 30 годишен опит, без прекъсване в различни строителни компании, като продуктов мениджър, а в последната компания, Мурат Айтимур е собственик.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Строителният сектор е един от стратегически важните икономически сектори за икономиката на всяка една държава, като същевременно той се явява, както като функция, така и като отражение на нейното развитие. В този смисъл строителния сектор се радва на перманентна актуалност, а от тук и темата на разработения дисертационен труд следва да се отличи със своята съвременност и актуалност на изследването. В частност, турската строителна индустрия, която се разраства бързо през последните години, е една от движещите сили на икономиката на страната. Отбелязва се, че успешното и устойчиво функциониране на компаниите, опериращи в такъв жизненоважен сектор, зависи от ефективното финансово

управление. И по-конкретно, целта на научното изследване е да разкрие подходите за финансово управление на строителни компании, опериращи в различни размери в Турция, и да допринесе за съществуващата литература и недостатъчната информация в тази област. В дисертационния труд е разгледано поведението както на големите фондови борсови компании, така и на предприятия на ниво МСП. Посредством проведени интервюта е направен сравнителен анализ на фирмите в сектора по различни параметри. По-конкретно, целите на това изследването са:

- Емпирично изследване на факторите, влияещи върху финансовите резултати на регистрираните строителни фирми, измерени чрез възвръщаемост на капитала.
- Качествен анализ на различните стратегии за финансиране, техниките за намаляване на риска и механизмите за контрол, използвани в строителни компании с различна големина.
- Свързване на емпиричните констатации с установените теоретични рамки за финансово управление и моделиране на панелни данни, за да се оценят моделите в сектора.
- Синтез на количествени и качествени доказателства за цялостно разбиране на най-добрите практики във финансовия надзор, бюджетирането и реакцията при кризи, възприети в индустрията.

4. Познаване на проблема

Както вече беше отбелязано по-горе, компилацията от образование и практически опит, се явяват сериозна заявка за отлично познаване на проблема. Тази заявка, логично се потвърждава в хода на научното изложение и ясно откритите изводи от него.

5. Методика на изследването

В научното изследване, докторант Мурат Айтимер прилага подход със смесени методи, включващ панелен регресионен анализ и дълбочинни интервюта. По този начин се постига установяване на нови емпирични данни за недостатъчно проучените досега финансови процеси в строителния сектор. Крайната цел на изследването е емпирично да се профилира и теоретично да се изведе методология за финансовото управление в компаниите от строителния сектор.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е с обем от 131 страници. Спазена е класическата структура за такъв род научно изследване – увод, три глави и заключение, онагледени

посредством 11 фигури и 14 таблици. Използваната научна литература е достатъчно богата 147, като голяма част от нея съдържа актуални данни от последните години.

В първа глава са разгледани различни теоретични постановки, свързани с финансовото управление на строителството, неговата концептуална основа, както и целите и значението на финансовото планиране. И по-конкретно – концепцията за финансите и целите на финансовия мениджмънт, финансовото планиране и видовете финансови планове, както и тяхното приложение в строителния бизнес.

Втора глава представя развитието на строителната индустрия в Турция. В хронологичен ред е разгледано историческото развитие на строителството в страната (посредством SWOT анализ), като фокусът е поставен върху различните области на строителния и жилищния сектор.

Третата глава съдържа различни подходи за финансово управление на строителни компании. Специално място е отделено на проведеното емпирично проучване, наред с всички констатации, изводи и резултати. Целта на проучването е да се разкрият неналичните данни, необходими за установяване на ефективен подход за финансово управление на строителни компании в страната.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приемам приносите на автора, по начин, по който той ги е заявил, а именно, че проучването прави оригинален емпиричен принос чрез събирането на първични данни по слабо проучени финансови теми. Успоредно с това разработката е развита теоретично приложение чрез систематично свързване на емпирични доказателства с управленски концепции. Чрез емпирично профилиране и теоретично контекстуализиране на финансовото управление в строителните компании, изследването адресира пропуски и обогати развиващата се база от знания за тази жизненоважна за икономиката индустрия.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Кандидатът за придобиване на докторска степен Мурат Айтимур е представил 3 бр. самостоятелни статии на английски език, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране. Две от статиите са в списание „Управление в бизнеса и публичния сектор“, а третата е в списание „VUZF Review“. Публикациите изцяло съответстват с областта на дисертационния труд.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Представените материали доказват, че Мурат Айтимур покрива минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

9. Лично участие на докторанта

Въз основа на представените материали и качествено научно изследване, са достатъчно основание да изкажа предположение, че получените резултати са лична заслуга на докторанта. Допълнително потвърждение на това се явяват категоричните изводи на докторанта, което се основава на неговата активна авторова позиция.

11. Автореферат

Приложеният автореферат е в обем от 30 страници, като съдържа всички основни елементи и е изработен в съответствие с възприетите за подобен вид научни разработки изисквания. В него са включени описание на основните характеристики на дисертационния труд, неговата структура и съдържание, обобщено представяне на дисертацията, публикации по темата на дисертацията, избрани литературни източници и декларация за липса на плагиатство.

12. Критични забележки и препоръки

Нямам критични забележки или препоръки към научния труд. Настоящата дисертация представлява едно добросъвестно изследване на наболял за обществото проблем, не изследван до сега в дълбочина и не на последно място, представен по интересен начин, с присъщия му емпиричен заряд.

13. Лични впечатления

За съжаление не познавам лично докторанта. Единствените ми впечатления са базирани на дисертационния труд, автореферата и публикациите по дисертацията. На тази база бих могъл да обобщя, че те ми дават достатъчни основания да заключа, че става въпрос за един зрял и компетентен изследовател в съответната област.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че докторант Мурат Айтимур притежава задълбочени теоретични знания и умения по професионално направление 3.8. Икономика, като демонстрира качества и компетенции за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Мурат Айтимур в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.8. Икономика.

14.04. 2024 г.

Рецензент:

проф. д.н. Красимир Тодоров